

ENGLESKE JEZIČNE POTREBE HRVATSKIH STUDENATA

Smiljana Narančić Kovač
Ivana Cindrić

Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

***Sažetak** - Članak prikazuje rezultate druge faze istraživanja potreba za engleskim jezikom, koja je provedena u proljeće 2007. Preliminarno istraživanje, provedeno u proljeće 2003., bilo je usmjereno na utvrđivanje statusa stranih/drugih jezika u Hrvatskoj i na utvrđivanje potreba za engleskim jezikom urbane odrasle populacije, pretežno zaposlene ili u studentskom statusu. Tadašnji su rezultati pripremili teren za izradu potanijeg instrumenta za opsežnije istraživanje potreba s obzirom na različita profesionalna okružja. Sadašnje je istraživanje usmjereno na sveučilišnu studentsku populaciju i na njezinu potrebu za engleskim jezikom u profesionalnom i obrazovnom te u osobnom okružju. Ovaj članak potanko raščlanjuje konkretne situacije i kontekste jezične porabe, tj. jezične vještine i kompetencije na engleskom jeziku (jezične i s jezikom povezane aktivnosti) koje studenti navode kao potrebne u svom profesionalnom i obrazovnom te u privatnom životu. Rezultati se također uspoređuju s rezultatima prethodnoga istraživanja.*

***Ključne riječi:** analiza potreba, engleski kao strani/drugi jezik, obrazovno područje, osobno područje, profesionalno područje*

UVOD

Istraživanje, provedeno u proljeće 2003., pokazalo je da odrasle zaposlene osobe i studenti u hrvatskoj urbanoj populaciji smatraju engleski jezik najpoželjnijim i najvažnijim stranim ili drugim jezikom koji bi valjalo usvojiti u privatnom i profesionalnom životu te da je to stoga jezik koji je najkorisnije znati i u jednom i u drugom kontekstu. Također su utvrđene neke konkretne potrebe i situacije uporabe engleskoga jezika tipične za ovu populaciju (Cindrić i Narančić Kovač, 2005). Ti su rezultati postavili temelje za daljnje istraživanje konkretnih

potreba i poraba engleskoga jezika u različitim strukama. Drugim riječima, moglo se provesti temeljitije istraživanje i analiza potreba.

«Analiza potreba» skupina je različitih podataka o određenoj populaciji koji se prikupljaju kako bi se utvrdilo ne samo što bi oni tijekom obrazovnoga procesa trebali naučiti, nego i to «kako se naučenost pri učenju jezika i učenju vještina može krajnje uvećati za određenu skupinu učenika» (Dudley-Evans i St John, 1998, str.126).

Narav jezične porabe i jezičnoga korisnika/učenika potanje je propitana u *Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezik (ZEROJ)*, gdje su utvrđena četiri područja jezične porabe: osobno, javno, profesionalno i obrazovno područje (2005, str.46).

Osobno područje podrazumijeva pojedinca koji je usmjeren na dom, obiteljski život, prijatelje, slobodno vrijeme, internet, pojedinca koji, primjerice, čita iz osobnoga zadovoljstva, vodi dnevnik, bavi se različitim aktivnostima i hobijima i vodi aktivan društveni život. U profesionalnom području, osobu se promatra u situacijama i kontekstima s kojima se susreće u poslu ili u struci.

Usmjerenost na profesionalno i osobno područje bila je polazište za izradu instrumenta u spomenutom preliminarnom istraživanju, a tada prikupljeni podaci poslužili su pri izradi instrumenta u novom istraživanju, rezultate kojega ovdje prikazujemo.

Ova, druga faza istraživanja bavi se engleskim jezičnim potrebama studentske populacije na hrvatskim visokoškolskim institucijama te uzima u obzir da bi se «opisi ciljeva i zadataka učenja i poučavanja jezika trebali [...] temeljiti na uočavanju potreba učenika i društva, na zadacima, aktivnostima i procesima koje učenici moraju izvršiti da bi udovoljili tim potrebama i na znanjima [orig. *competences* – op. a.] i strategijama koje moraju razviti/izgraditi kako bi to postigli» (isto, str.135). Osim toga, Yule i Tarone ističu da se analizom potreba «utvrđuju situacije u kojima će učenici trebati rabiti jezik i jezične aktivnosti potrebne u tim situacijama» (1989, str.37).

Ovaj je rad stoga također usmjeren na pojedine situacije i jezične aktivnosti koje ulaze u profesionalno i osobno područje, pri čemu profesionalno područje u ovom slučaju nužno uključuje i obrazovno. Naime, studij je na sveučilištu povezan s određenom profesijom te je zapravo već i struka. Stoga držimo da se rezultati o potrebama na studiju mogu uspoređivati s odgovarajućim rezultatima iz prethodnoga istraživanja, tim prije što i zaposleni navode neke obrazovne potrebe unutar profesionalnoga područja. Takva je situacija u skladu i s već općeprihvaćenim stajalištem o nužnosti cjeloživotnoga obrazovanja. U nekim je slučajevima, naime, teško odrediti pripada li koja potreba u profesionalno ili obrazovno, ili čak javno područje. Ta su tri područja za potrebe ovoga istraživanja stoga podvedena pod naziv «profesionalno».

UZORAK

Uzorak se sastoji od 250 studenata treće (124) i četvrte godine (126) Sveučilišta u Zagrebu. S Učiteljskoga je fakulteta 175 studenata, od kojih 63 pohađaju učiteljski studij i engleski jezik, 31 učiteljski studij i njemački jezik, a preostalih 81 učiteljski studij u drugim kombinacijama (među kojima nema drugih stranih jezika). Ostali dio uzorka čini 75 studenata komunikologije (novinarstva) s Hrvatskih studija. Od ukupnog broja ispitanika, 35 je mladića i 215 djevojaka. Većina (192) ih je prije upisa završila gimnaziju, a 50 ih je završilo neku stručnu srednju školu.

Spomenuto je preliminarno istraživanje obuhvatilo urbanu odraslu populaciju (388 sudionika, 256 zaposlenih, 87 studenata, 45 u ostalim kategorijama, npr. nezaposleni i umirovljenici).

METODA

Upitnik se sastoji od dva dijela. U prvome su opći podatci (dob, studij, prethodno školovanje i sl.), a u drugome se nalazi sama anketa kojom se utvrđuje treba li ispitanicima engleski jezik i u koju svrhu, i to na studiju i u osobnom životu. Upitnik nudi ukupno 87 formulacija koje obuhvaćaju aktivnosti, situacije i kontekste jezične porabe. Za svaku od njih ispitanici su mogli označiti je li im potrebna na studiju i/ili u njihovom privatnom životu. Većina je formulacija nastala na temelju odgovora i prijedloga koje su dali ispitanici u preliminarnom istraživanju.

Neke su od kategorija u upitniku iz 2003. bile ponuđene kao primjeri, npr. Internet, komunikacija s prijateljima, upute za uporabu na lijekovima itd. Te su primjere ispitanici mogli odabrati da bi pružili informacije o svojim potrebama. Potom su dodavali druge kategorije, kao što su npr. sastanci, dopisivanje, telefonski razgovor, razgovor za posao (intervju), računalni programi, osobno zadovoljstvo itd. (Cindrić i Narančić Kovač, 2005, str.193).

Dakle, 87 kategorija, koje su ponuđene u upitniku 2007., uključuju odgovore iz preliminarnoga istraživanja (14 unaprijed ponuđenih kategorija i 49 kategorija koje su tada dodali ispitanici) i 24 nove kategorije, kao npr. usmena izlaganja tijekom nastave, praćenje i pisanje *blogova*, računalne igre, kulturni događaji poput izložaba, kazališnih priredaba, koncerata i sl.

REZULTATI I DISKUSIJA

Kao što se vidi iz **Tablice 1**, skoro svi studenti izjavljuju da imaju potrebu za engleskim jezikom u svome studiju i u privatnom životu. Dvije ispitanice (0,80%), koje odriču tu potrebu, studiraju učiteljski studij i njemački jezik, tako da se vjerojatno oslanjaju na njemački i druge jezike u zadovoljavanju svojih obrazovnih, profesionalnih i ostalih potreba u kontekstu međunarodne komunikacije.

U usporedbi s rezultatima istraživanja iz 2003., kada je 97,70% studenata u uzorku tvrdilo da im je engleski potreban, ovaj rezultat od 99,20% potvrđuje prethodni nalaz. S tim u skladu može se zaključiti da postoji izrazito velika i stalna potreba za engleskim jezikom u studentskoj populaciji, i to u razdoblju od četiri godine.

Tablica 1: Usporedni podatci: Opća potreba za engleskim jezikom

Ukupno:	2007				Preliminarno istraživanje 2003				Ukupno: studenti
250	Odgovori				Odgovori				87
	Da		Ne		Da		Ne		
	f	%	f	%	f	%	f	%	
	248	99,20	2	0,80	85	97,70	2	2,30	

Kao što se vidi u **Tablici 2**, najčešća je situacija u kojoj studenti trebaju engleski jezik, služenje *Internetom*. Ovaj je nalaz također u skladu s preliminarnim istraživanjem, u kojem je Internet također najčešće birana kategorija, i to kako među studentima tako i u uzorku u cjelini te u profesionalnom i u osobnom području. Samo je u skupini 'ostali' u uzorku iz 2003. Internet dospio na četvrto mjesto, iza kategorija *Razgovor za posao (intervju)*, *Sastanci* i *Praćenje stručne literature*, ali jedino u profesionalnom području. Internet ostaje čvrsto na prvoj poziciji u osobnom području čak i u ovoj podskupini ispitanika.

Iz **Tablice 2** se također vidi da se studenti izrazito često služe engleskim jezikom za praćenje filma i glazbe, za davanje informacija strancima, za elektronsku poštu i za računalne programe – da nabrojimo samo ona obilježja koja je odabralo više od dvije trećine ispitanika.

Tablica 2: Rezultati po kategorijama potreba poredani s obzirom na frekvenciju ukupnog pojavljivanja obilježja.

Potrebe za engleskim jezikom													
Studenti: Ukupno: 250													
Frekvencije							Kategorije	Postotak					
Samo profesionalno područje	Samo osobno područje	Oba područja	Profesionalno područje – Zbroj	Osobno područje – Zbroj	Ukupno: Profesionalno i osobno područje	Rang – Ukupno*		Samo profesionalno područje	Samo osobno područje	Oba područja	Profesionalno područje – Zbroj	Osobno područje – Zbroj	Ukupno: Profesionalno i osobno područje
18	99	117	135	216	234	1.	Internet	7,20	39,60	46,80	54,00	86,40	93,60
22	163	27	49	190	212	2.	Praćenje filma	8,80	65,20	10,80	19,60	76,00	84,80

Potrebe za engleskim jezikom													
Studenti: Ukupno: 250													
Frekvencije								Postotak					
Samo profesionalno područje	Samo osobno područje	Oba područja	Profesionalno područje – Zbroj	Osobno područje – Zbroj	Ukupno: Profesionalno i osobno područje	Rang – Ukupno*	Kategorije	Samo profesionalno područje	Samo osobno područje	Oba područja	Profesionalno područje – Zbroj	Osobno područje – Zbroj	Ukupno: Profesionalno i osobno područje
20	174	15	35	189	209	3.	Davanje informacija strancima	8,00	69,60	6,00	14,00	75,60	83,60
26	161	20	46	181	207	4.	Praćenje glazbe	10,40	64,40	8,00	18,40	72,40	82,80
19	128	55	74	183	202	5.	Elektronska pošta (<i>e-mail</i>)	7,60	51,20	22,00	29,60	73,20	80,80
18	116	60	78	176	194	6.	Služenje računalnim programima	7,20	46,40	24,00	31,20	70,40	77,60
158	7	18	176	25	183	7.	Izrada seminarskih radova	63,20	2,80	7,20	70,40	10,00	73,20
22	152	7	29	159	181	8.	Snalaženje u drugim zemljama	8,80	60,80	2,80	11,60	63,60	72,40
45	50	86	131	136	181	9.	Prevođenje teksta s engleskog jezika	18,00	20,00	34,40	52,40	54,40	72,40
160	5	13	173	18	178	10.	Komunikacija s profesorima	64,00	2,00	5,20	69,20	7,20	71,20
20	146	8	28	154	174	11.	Televizijski programi: (vijesti, sport, kontakt programi, serije)	8,00	58,40	3,20	11,20	61,60	69,60
16	150	6	22	156	172	12.	Putovanja	6,40	60,00	2,40	8,80	62,40	68,80
21	138	12	33	150	171	13.	Računalne igre	8,40	55,20	4,80	13,20	60,00	68,40
143	10	18	161	28	171	14.	Izrada zadaća, projekata i sl. za neki od kolegija na matičnom studiju	57,20	4,00	7,20	64,40	11,20	68,40
17	149	4	21	153	170	15.	Uporaba mobitela	6,80	59,60	1,60	8,40	61,20	68,00
56	38	76	132	114	170	16.	Prevođenje teksta na engleski jezik	22,40	15,20	30,40	52,80	45,60	68,00
13	147	6	19	153	166	17.	Reklame	5,20	58,80	2,40	7,60	61,20	66,40
142	10	11	153	21	163	18.	Usmena izlaganja tijekom nastave	56,80	4,00	4,40	61,20	8,40	65,20
31	94	37	68	131	162	19.	Komunikacija s prijateljima	12,40	37,60	14,80	27,20	52,40	64,80

Potrebe za engleskim jezikom														
Studenti: Ukupno: 250														
Frekvencije									Postotak					
Samo profesionalno područje	Samo osobno područje	Oba područja	Profesionalno područje – Zbroj	Osobno područje – Zbroj	Ukupno: Profesionalno i osobno područje	Rang – Ukupno*	Kategorije	Samo profesionalno područje	Samo osobno područje	Oba područja	Profesionalno područje – Zbroj	Osobno područje – Zbroj	Ukupno: Profesionalno i osobno područje	
20	113	26	46	139	159	20.	Praćenje stranoga tiska (novine i časopisi)	8,00	45,20	10,40	18,40	55,60	63,60	
13	140	5	18	145	158	21.	Baratanje raznim uređajima, upute za rukovanje	5,20	56,00	2,00	7,20	58,00	63,20	
18	124	16	34	140	158	22.	Dokumentarni filmovi	7,20	49,60	6,40	13,60	56,00	63,20	
18	116	20	38	136	154	23.	Instalacija računalnih programa	7,20	46,40	8,00	15,20	54,40	61,60	
15	134	3	18	137	152	24.	Sms poruke	6,00	53,60	1,20	7,20	54,80	60,80	
13	120	19	32	139	152	25.	Praćenje informacija u vizualnim medijima	5,20	48,00	7,60	12,80	55,60	60,80	
119	6	27	146	33	152	26.	Pripremanje za ispite	47,60	2,40	10,80	58,40	13,20	60,80	
14	135	2	16	137	151	27.	Kupovanje	5,60	54,00	0,80	6,40	54,80	60,40	
11	113	27	38	140	151	28.	Osobno zadovoljstvo	4,40	45,20	10,80	15,20	56,00	60,40	
34	37	79	113	116	150	29.	Prikupljanje informacija	13,60	14,80	31,60	45,20	46,40	60,00	
20	111	17	37	128	148	30.	Spontani (neformalni) razgovori	8,00	44,40	6,80	14,80	51,20	59,20	
15	131	0	15	131	146	31.	Etikete i deklaracije na raznim proizvodima i hrani	6,00	52,40	0,00	6,00	52,40	58,40	
17	117	12	29	129	146	32.	Natpisi i nazivi trgovina i sl.	6,80	46,80	4,80	11,60	51,60	58,40	
14	106	17	31	123	137	33.	Pomoć drugima	5,60	42,40	6,80	12,40	49,20	54,80	
59	31	45	104	76	135	34.	Izricanje svojega stava ili mišljenja	23,60	12,40	18,00	41,60	30,40	54,00	
19	105	7	26	112	131	35.	Dopisivanje	7,60	42,00	2,80	10,40	44,80	52,40	
17	107	6	23	113	130	36.	Brošure	6,80	42,80	2,40	9,20	45,20	52,00	
12	102	16	28	118	130	37.	Hobi i drugi interesi	4,80	40,80	6,40	11,20	47,20	52,00	
49	22	54	103	76	125	38.	Istraživanje	19,60	8,80	21,60	41,20	30,40	50,00	

Potrebe za engleskim jezikom													
Studenti: Ukupno: 250													
Frekvencije							Kategorije	Postotak					
Samo profesionalno područje	Samo osobno područje	Oba područja	Profesionalno područje – Zbroj	Osobno područje – Zbroj	Ukupno: Profesionalno i osobno područje	Rang – Ukupno*		Samo profesionalno područje	Samo osobno područje	Oba područja	Profesionalno područje – Zbroj	Osobno područje – Zbroj	Ukupno: Profesionalno i osobno područje
14	96	13	27	109	123	39.	Chat	5,60	38,40	5,20	10,80	43,60	49,20
105	7	11	116	18	123	40.	Praćenje nastave	42,00	2,80	4,40	46,40	7,20	49,20
25	56	41	66	97	122	41.	Prevođenje govora s engleskog jezika (posredovanje)	10,00	22,40	16,40	26,40	38,80	48,80
39	47	36	75	83	122	42.	Praćenje strane književnosti	15,60	18,80	14,40	30,00	33,20	48,80
56	31	31	87	62	118	43.	Praćenje govora i predavanja gostiju iz inozemstva	22,40	12,40	12,40	34,80	24,80	47,20
61	29	26	87	55	116	44.	Čitanje stručnih knjiga	24,40	11,60	10,40	34,80	22,00	46,40
68	22	23	91	45	113	45.	Komunikacija s kolegama i kolegicama	27,20	8,80	9,20	36,40	18,00	45,20
17	76	18	35	94	111	46.	Praćenje umjetnosti, izložbe i dr.	6,80	30,40	7,20	14,00	37,60	44,40
25	68	16	41	84	109	47.	Prepričavanje viceva, događaja, priča, filmova	10,00	27,20	6,40	16,40	33,60	43,60
12	92	2	14	94	106	48.	Upute za uporabu na lijekovima	4,80	36,80	0,80	5,60	37,60	42,40
16	56	33	49	89	105	49.	Prevođenje govora na engleski jezik (posredovanje)	6,40	22,40	13,20	19,60	35,60	42,00
11	74	18	29	92	103	50.	Forumi	4,40	29,60	7,20	11,60	36,80	41,20
10	88	3	13	91	101	51.	Odlazak u restoran	4,00	35,20	1,20	5,20	36,40	40,40
6	80	7	13	87	93	52.	Telefonski razgovori	2,40	32,00	2,80	5,20	34,80	37,20
7	79	7	14	86	93	53.	Javne obavijesti	2,80	31,60	2,80	5,60	34,40	37,20
13	72	6	19	78	91	54.	Radio programi: (vijesti, sport, kontakt programi, glazba)	5,20	28,80	2,40	7,60	31,20	36,40
53	20	17	70	37	90	55.	Pisanje sažetaka	21,20	8,00	6,80	28,00	14,80	36,00

Potrebe za engleskim jezikom													
Studenti: Ukupno: 250													
Frekvencije									Postotak				
Samo profesionalno područje	Samo osobno područje	Oba područja	Profesionalno područje – Zbroj	Osobno područje – Zbroj	Ukupno: Profesionalno i osobno područje	Rang – Ukupno*	Kategorije	Samo profesionalno područje	Samo osobno područje	Oba područja	Profesionalno područje – Zbroj	Osobno područje – Zbroj	Ukupno: Profesionalno i osobno područje
55	15	20	75	35	90	56.	Pravljenje bilježaka	22,00	6,00	8,00	30,00	14,00	36,00
9	79	0	9	79	88	57.	Društvene igre	3,60	31,60	0,00	3,60	31,60	35,20
40	22	26	66	48	88	58.	Praćenje stručne literature, stručnih i znanstvenih časopisa i sl.	16,00	8,80	10,40	26,40	19,20	35,20
59	13	14	73	27	86	59.	Diskusije, debatni klubovi	23,60	5,20	5,60	29,20	10,80	34,40
9	59	11	20	70	79	60.	Stripovi	3,60	23,60	4,40	8,00	28,00	31,60
26	35	18	44	53	79	61.	Parafraziranje	10,40	14,00	7,20	17,60	21,20	31,60
48	15	12	60	27	75	62.	Sudjelovanje u radionicama na engleskom jeziku	19,20	6,00	4,80	24,00	10,80	30,00
5	67	2	7	69	74	63.	Promet	2,00	26,80	0,80	2,80	27,60	29,60
10	64	0	10	64	74	64.	Komunikacija s rođacima	4,00	25,60	0,00	4,00	25,60	29,60
7	58	9	16	67	74	65.	Prijavljivanje za posao	2,80	23,20	3,60	6,40	26,80	29,60
55	5	14	69	19	74	66.	Polaganje ispita (povrh ispita iz engleskog jezika)	22,00	2,00	5,60	27,60	7,60	29,60
10	54	8	18	62	72	67.	Drugi stručni ili privatni kontakti	4,00	21,60	3,20	7,20	24,80	28,80
10	53	7	17	60	70	68.	Popunjavanje formulara	4,00	21,20	2,80	6,80	24,00	28,00
7	57	3	10	60	67	69.	Odlazak u kazalište, na koncert i sl.	2,80	22,80	1,20	4,00	24,00	26,80
12	46	9	21	55	67	70.	Izrada CV (životopisa)	4,80	18,40	3,60	8,40	22,00	26,80
8	50	8	16	58	66	71.	Sastavljanje kratkih poruka	3,20	20,00	3,20	6,40	23,20	26,40

Potrebe za engleskim jezikom														
Studenti: Ukupno: 250														
Frekvencije									Postotak					
Samo profesionalno područje	Samo osobno područje	Oba područja	Profesionalno područje – Zbroj	Osobno područje – Zbroj	Ukupno: Profesionalno i osobno područje	Rang – Ukupno*	Kategorije	Samo profesionalno područje	Samo osobno područje	Oba područja	Profesionalno područje – Zbroj	Osobno područje – Zbroj	Ukupno: Profesionalno i osobno područje	
41	14	9	50	23	64	72.	Sudjelovanje na seminarima, stručnim i znanstvenim skupovima i sl.	16,40	5,60	3,60	20,00	9,20	25,60	
7	52	3	10	55	62	73.	Bavljenje sportom, natjecanja	2,80	20,80	1,20	4,00	22,00	24,80	
7	47	8	15	55	62	74.	Praćenje <i>blogova</i>	2,80	18,80	3,20	6,00	22,00	24,80	
32	17	12	44	29	61	75.	Pisanje ostalih vrsta tekstova na stranom jeziku	12,80	6,80	4,80	17,60	11,60	24,40	
5	48	6	11	54	59	76.	Razgovor za posao (intervju)	2,00	19,20	2,40	4,40	21,60	23,60	
6	52	0	6	52	58	77.	Druge zdravstvene potrebe	2,40	20,80	0,00	2,40	20,80	23,20	
6	52	0	6	52	58	78.	Poraba kuharica	2,40	20,80	0,00	2,40	20,80	23,20	
20	25	10	30	35	55	79.	Komunikacija sa studentima drugih sveučilišta	8,00	10,00	4,00	12,00	14,00	22,00	
31	10	11	42	21	52	80.	Sudjelovanje u nastavi putem komunikacije elektronskim medijima	12,40	4,00	4,40	16,80	8,40	20,80	
26	16	6	32	22	48	81.	Pisanje članaka	10,40	6,40	2,40	12,80	8,80	19,20	
4	40	2	6	42	46	82.	Priredbe	1,60	16,00	0,80	2,40	16,80	18,40	
19	9	14	33	23	42	83.	<i>On-line</i> konferencije ili nastava	7,60	3,60	5,60	13,20	9,20	16,80	
2	33	5	7	38	40	84.	Sređivanje dokumentacije	0,80	13,20	2,00	2,80	15,20	16,00	
15	19	4	19	23	38	85.	Pregovori	6,00	7,60	1,60	7,60	9,20	15,20	
2	23	6	8	29	31	86.	Sastanci	0,80	9,20	2,40	3,20	11,60	12,40	
4	22	2	6	24	28	87.	Sastavljanje <i>blogova</i>	1,60	8,80	0,80	2,40	9,60	11,20	

* Neoznačeno polje u stupcu 'Rang' znači da je dotična kategorija istoga ranga kao i prethodna.

S druge strane, ako studenti i pišu *blogove*, čini se da to ne čine na engleskom jeziku – barem ne mnogi. Među najslabije zastupljena obilježja, ona koja se javljaju u manje od 20% ispitanika, pripadaju još *Sastanci*, *Pregovori*, *Sređivanje dokumentacije*, *On-line konferencije ili nastava*, *Priredbe* i *Pisanje članaka*. Pa ipak, samo je pet kategorija koje je odabralo manje od 20% ispitanika, a nema ni jedne s frekvencijom nižom od 10%. Kao što se moglo i očekivati, poraba engleskoga jezika na sastancima ili u svrhu pregovora niske je frekvencije zbog toga što su to situacije osobito karakteristične za profesionalno područje, a netipične za obrazovno. Također, može se reći da neke aktivnosti, poput pisanja članaka i sređivanja dokumentacije na engleskom jeziku, također impliciraju specifične radne ili osobne kontekste koji obično ne pripadaju u obzor studentskih interesa.

Promatrano usporedno, te su kategorije spomenute tek rijetko (ili čak uopće ne) i među studentima u uzorku iz 2003. godine, pri čemu je tek *Dopisivanje* dostiglo 12,64% u profesionalnom području. S druge strane *Sastanci* su na drugome mjestu u profesionalnom području među zaposlenima, jer ih je spomenulo 17,58% ispitanika, a *Pregovori* su četvrti po rangu (8,59%). U istom je uzorku zaposlenih iz 2003. godine *Internet* prvi s 30,86% pojavljivanja, a *Dopisivanje* treće s 12,89%.

Zanimljivo je uočiti da je u istraživanju iz 2007. godine (v. **Tablicu 2**) kategorija *Sudjelovanje u nastavi putem komunikacije elektronskim medijima* također nisko rangirana sa samo 20,80% pojavljivanja, ali činjenica da se pojavljuje kod 52 ispitanika implicira ipak pozitivne trendove u sveučilišnoj nastavnoj praksi, tim prije što se ovdje bilježi samo poraba engleskoga jezika u tom kontekstu. Tomu nasuprot držimo da je *Komunikacija sa studentima drugih sveučilišta* nažalost odviše rijetka kategorija sa svega 22% pojavljivanja, jer to implicira da su studentski međunarodni kontakti, a pogotovo studentske razmjene, još daleko od toga da postanu uobičajen dio studiranja. Naime, s tim je situacijama engleski, kao vodeći jezik međunarodne komunikacije, blisko povezan te vjerujemo da su u našoj populaciji i inače rijetke situacije u kojima bi se međunarodna komunikacija odvijala na drugim jezicima, odnosno bez prisutnosti engleskoga jezika, osobito zato što se radi o ispitanicima koji se engleskim očito služe u mnoge svrhe.

Table 3: *Obilježja koja se pojavljuju u obama područjima (studiranje i privatni život) prema frekvencijama pojavljivanja.*

Rang*	Oba područja: profesionalno i osobno	Ukupno: 250	
	Kategorije	f	%
1.	Internet	117	46,80
2.	Prevođenje teksta s engleskog jezika	86	34,40
3.	Prikupljanje informacija	79	31,60
4.	Prevođenje teksta na engleski jezik	76	30,40
5.	Služenje računalnim programima	60	24,00

Rang*	Oba područja: profesionalno i osobno	Ukupno: 250	
	Kategorije	f	%
6.	Elektronska pošta (<i>e-mail</i>)	55	22,00
7.	Istraživanje	54	21,60
8.	Izricanje svojega stava ili mišljenja	45	18,00
9.	Prevođenje govora s engleskog jezika (posredovanje)	41	16,40
10.	Komunikacija s prijateljima	37	14,80
11.	Praćenje strane književnosti	36	14,40
12.	Prevođenje govora na engleski jezik (posredovanje)	33	13,20
13.	Praćenje govora i predavanja gostiju iz inozemstva	31	12,40
14.	Praćenje filma	27	10,80
15.	Pripremanje za ispite	27	10,80
16.	Osobno zadovoljstvo	27	10,80
17.	Čitanje stručnih knjiga	26	10,40
18.	Praćenje stranoga tiska (novine i časopisi)	26	10,40
19.	Praćenje stručne literature, stručnih i znanstvenih časopisa i sl	26	10,40

* Neoznačeno polje u stupcu 'Rang' znači da je dotična kategorija istoga ranga kao i prethodna.

Tablica 3 prikazuje obilježja koja je barem 25 (10%) ispitanika izabralo u obama područjima, tj. i u studiranju i u privatnom životu. Ljestvicom dominiraju dva konteksta porabe engleskoga jezika: informacijske tehnologije (tj. informacijska pismenost) i prevođenje. Prvu predstavljaju sveprisutni *Internet* (1. rang), *Služenje računalnim programima* (5. rang) i *Elektronska pošta* (6. rang). (Ipak, druge kategorije, vezane uz taj kontekst, ostaju na ovoj ljestvici prilično nisko. Ispitanici ih, čini se, češće povezuju s osobnim područjem, a rjeđe s obrazovnim.) Potonja je skupina obilježja potpuno zastupljena, jer su u navedenoj ljestvici prisutne sve varijante prevođenja ponuđene u upitniku: *Prevođenje teksta s engleskog jezika* (2. rang) i *na engleski jezik* (4. rang), kao i medijacija kroz *Prevođenje govora s engleskog jezika* (9. rang) i *Prevođenje govora na engleski jezik* (12. rang). Relativno se često javljaju *Prikupljanje informacija* (3. rang) i *Istraživanje* (7. rang), kao i npr. *Izricanje svojega stava ili mišljenja* (8. rang – 18% rabi engleski u ovu svrhu u obama područjima).

Treba napomenuti da se, sukladno očekivanjima, obilježja *Etikete i deklaracije na raznim proizvodima i hrani*, *Komunikacija s rođacima*, *Društvene igre*, *Poraba kuharica* i *Druge zdravstvene potrebe* uopće ne pojavljuju na ovoj ljestvici – nema ispitanika koji su ih spomenuli u obama područjima. Te kategorije logično pripadaju osobnom području.

Konačno, držimo važnim i ohrabrujućim da se kategorija *Osobno zadovoljstvo* našla na ovoj ljestvici kao potreba koju je više od 10% ispitanika obilježilo

u obama područjima. Ta se kategorija našla u upitniku jer ju je predložilo 19 ispitanika u preliminarnom istraživanju, i to kao potrebu u osobnom području. Zanimljivo je da ju, međutim, nije spomenuo nitko u studentskoj populaciji u uzorku iz 2003. godine. Tomu nasuprot, u sadašnjem je istraživanju, povrh ovih 10,80%, čak 45,20% ispitanika označilo *Osobno zadovoljstvo* kao potrebu samo u osobnom i 4,40% samo u profesionalnom području. Stoga ta kategorija ima visoki rang (27) u općoj ljestvici frekvencija obilježja, sa 151 pojavljivanjem, što iznosi 60,40% (v. **Tablicu 2**). Može se dakle zaključiti da engleski jezik studentima pričinja zadovoljstvo ne samo u osobnom životu, nego sve više i u studiju.

Kao što se vidi iz **Table 4**, kategorije koje pretežu u profesionalnom području odražavaju činjenicu da većina studenata rabi engleski pretežno u tradicionalnim situacijama u sveučilišnoj nastavi, kao i to da su skloni rabiti izvore na engleskom jeziku da bi izvršili različite zadaće (v. rang 1-5).

Table 4: Kategorije u profesionalnom području, tj. na studiju, prema učestalosti pojave obilježja.

Rang*	Studiranje: profesionalno područje	Ukupno: 250	
	Kategorije	f	%
1.	Izrada seminarskih radova	176	70,40
2.	Komunikacija s profesorima	173	69,20
3.	Izrada zadaća, projekata i sl.za neki od kolegija na mat. Studiju	161	64,40
4.	Usmena izlaganja tijekom nastave	153	61,20
5.	Pripremanje za ispite	146	58,40
6.	Internet	135	54,00
7.	Prevođenje teksta na engleski jezik	132	52,80
8.	Prevođenje teksta s engleskog jezika	131	52,40
9.	Praćenje nastave	116	46,40
10.	Prikupljanje informacija	113	45,20
11.	Izricanje svojega stava ili mišljenja	104	41,60
12.	Istraživanje	103	41,20
13.	Komunikacija s kolegama i kolegicama	91	36,40
14.	Praćenje govora i predavanja gostiju iz inozemstva	87	34,80
	Čitanje stručnih knjiga	87	34,80
16.	Služenje računalnim programima	78	31,20
17.	Praćenje strane književnosti	75	30,00
	Pravljenje bilježaka	75	30,00
19.	Elektronska pošta (e-mail)	74	29,60
20.	Diskusije, debatni klubovi	73	29,20
21.	Pisanje sažetaka	70	28,00

Rang*	Studiranje: profesionalno područje	Ukupno: 250	
	Kategorije	f	%
22.	Polaganje ispita (povrh ispita iz engleskog jezika)	69	27,60
23.	Komunikacija s prijateljima	68	27,20
24.	Prevođenje govora s engleskog jezika (posredovanje)	66	26,40
	Praćenje stručne literature, stručnih i znanstvenih časopisa i sl	66	26,40
26.	Sudjelovanje u radionicama na engleskom jeziku	60	24,00
27.	Sudjelovanje na seminarima, stručnim i znanstvenim skupovima i sl	50	20,00
28.	Prevođenje govora na engleski jezik (posredovanje)	49	19,60
	Praćenje filma	49	19,60
30.	Praćenje stranoga tiska (novine i časopisi)	46	18,40
	Praćenje glazbe	46	18,40
32.	Parafraziranje	44	17,60
	Pisanje ostalih vrsta tekstova na stranom jeziku	44	17,60
34.	Sudjelovanje u nastavi putem komunikacije elektronskim medijima	42	16,80
35.	Prepričavanje viceva, događaja, priča, filmova	41	16,40
36.	Osobno zadovoljstvo	38	15,20
	Instalacija računalnih programa	38	15,20
38.	Spontani (neformalni) razgovori	37	14,80
39.	Praćenje umjetnosti, izložbe i dr.	35	14,00
	Davanje informacija strancima	35	14,00
41.	Dokumentarni filmovi	34	13,60
42.	On-line konferencije ili nastava	33	13,20
	Računalne igre	33	13,20
44.	Praćenje informacija u vizualnim medijima	32	12,80
	Pisanje članaka	32	12,80
46.	Pomoć drugima	31	12,40
47.	Komunikacija sa studentima drugih sveučilišta	30	12,00
48.	Forumi	29	11,60
	Natpisi i nazivi trgovina i sl.	29	11,60
	Snalaženje u drugim zemljama	29	11,60
51.	Hobi i drugi interesi	28	11,20
	Televizijski programi : (vijesti, sport, kontakt programi, serije)	28	11,20
53.	Chat	27	10,80
54.	Dopisivanje	26	10,40

* NB Neoznačeno polje u stupcu 'Rang' znači da je dotična kategorija istoga ranga kao i prethodna.

Valja također uočiti da je u profesionalnom području velik broj kategorija koje se pojavljuju s učestalošću većom od 10%; čak 54 kategorije. Iz toga se može zaključiti da studenti rabe engleski jezik izrazito ekstenzivno u obrazovnom kontekstu.

Kao što se vidi iz **Tablice 5**, usporedba dviju kategorija, koje se u studentskoj populaciji često pojavljuju i u preliminarnom istraživanju i u ovoj studiji (tj. *Izrada seminarskih radova* i *Internet*), upućuje na to da studenti, čini se, danas rabe i trebaju engleski jezik češće nego prije četiri godine u sličnim kontekstima i situacijama.

Tablica 5: Poredbeni podatci: profesionalno područje – studenti

Profesionalno područje – studenti	Ukupno: 250			Ukupno: 87		
	2007			2003		
	f	%	Rang	Rang	f	%
Izrada seminarskih radova	176	70,40	1	2	27	32,18
Internet	135	54,00	6	1	28	31,03

Raščlamba kategorija odabranih u osobnom području pokazuje da se čak 77 kategorija pojavljuje s frekvencijom od 10% ili većom, te samo 10 kategorija ostaje ispod te granice. Stoga se u **Tablici 6** donose samo 32 kategorije koje se pojavljuju s učestalošću obilježja od 40% ili višom. (**Tablica 2** sadrži detaljne podatke, iako su tamo poredani prema drugom kriteriju.) Ta činjenica upućuje na to da, iako studenti rabe engleski jezik u brojne i različite svrhe tijekom studija, oni trebaju i rabe engleski osjetno više i češće u privatnom životu.

Table 6: Kategorije u osobnom području prema učestalosti pojave obilježja.

Rang*	Osobno područje	Ukupno: 250		Kategorije u upitniku iz 2003
	Kategorije	f	%	
1.	Internet	216	86,40	✓
2.	Praćenje filma	190	76,00	
3.	Davanje informacija strancima	189	75,60	
4.	Elektronska pošta (e-mail)	183	73,20	
5.	Praćenje glazbe	181	72,40	✓
6.	Služenje računalnim programima	176	70,40	
7.	Snalaženje u drugim zemljama	159	63,60	
8.	Putovanja	156	62,40	✓
9.	Televizijski programi: (vijesti, sport, kontakt programi, serije)	154	61,60	
10.	Uporaba mobitela	153	61,20	
	Reklame	153	61,20	

Rang*	Osobno područje	Ukupno: 250		Kategorije u upitniku iz 2003
	Kategorije	f	%	
12.	Računalne igre	150	60,00	
13.	Baratanje raznim uređajima, upute za rukovanje	145	58,00	✓
14.	Osobno zadovoljstvo	140	56,00	
	Dokumentarni filmovi	140	56,00	
16.	Praćenje stranoga tiska (novine i časopisi)	139	55,60	
	Praćenje informacija u vizualnim medijima	139	55,60	
18.	Kupovanje	137	54,80	
	Sms poruke	137	54,80	
20.	Instalacija računalnih programa	136	54,40	
	Prevođenje teksta s engleskog jezika	136	54,40	
22.	Komunikacija s prijateljima	131	52,40	✓
	Etikete i deklaracije na raznim proizvodima i hrani	131	52,40	
24.	Natpisi i nazivi trgovina i sl	129	51,60	
25.	Spontani (neformalni) razgovori	128	51,20	
26.	Pomoć drugima	123	49,20	
27.	Hobi i drugi interesi	118	47,20	✓
28.	Prikupljanje informacija	116	46,40	
29.	Prevođenje teksta na engleski jezik	114	45,60	
30.	Brošure	113	45,20	
31.	Dopisivanje	112	44,80	✓
32.	<i>Chat</i>	109	43,60	

* Neoznačeno polje u stupcu 'Rang' znači da je dotična kategorija istoga ranga kao i prethodna.

Rezultati preliminarnoga istraživanja iz 2003. također potvrđuju ovaj nalaz, jer su kategorije koje su visoko rangirane u sadašnjem istraživanju, također bile učestale i visoko rangirane 2003. u skupini studenata u uzorku. Ovdje je dobro ponoviti da je u starom upitniku bilo ponuđeno samo nekoliko kategorija, tako da se rezultati mogu valjano uspoređivati samo s obzirom na te zajedničke kategorije (v. **Tablicu 6**, u kojoj su prisutne zajedničke kategorije obilježene kvačicom). Usporedba pokazuje da se redosljed po rangu iz 2003. gotovo potpuno poklapa s redosljedom utvrđenim na temelju ankete iz 2007. Primjerice, prvih pet kategorija iz 2003. bili su *Internet* (44, 83%), *Praćenje glazbe* (43,68%), *Komunikacija s prijateljima* (39,08), *Putovanja* (36,78) i *Baratanje raznim uređajima, upute za rukovanje* (18,39%). Izdvajanje rezultata za te iste kategorije dobivenih 2007. u

zasebnu ljestvicu daje sličan, gotovo jednak raspored, iako je relativna frekvencija pojavljivanja obilježja dosljedno viša u svim slučajevima.

Zanimljiv dodatni nalaz također pokazuje da kategorije povezane s informacijskom tehnologijom u pravilu imaju niži rang u profesionalnom području – tj. u obrazovnom području – nego u osobnom području. Tako se postotak viši od 40% rijetko javlja povodom porabe engleskog jezika u informacijsko-tehnološke svrhe u profesionalnom području. Drugim riječima, naši ispitanici trebaju engleski za takve situacije i u toj mjeri samo kad rabe *Internet* (tu je kategoriju obilježilo 54% ispitanika (v. **Tablicu 4**). Tomu nasuprot, kao što pokazuje **Tablica 6**, više od 40% ispitanika navodi da treba engleski u osobnoj domeni ne samo kad rabe *Internet* (86,40%), nego i za *Elektronsku poštu* (73,20%), *Porabu* (70,40%) i *instaliranje računalnih programa* (54,40%) i *Chat* (43,60%). S obzirom na te podatke, iznenađuje ipak da su se *blogovi* dosljedno «plasirali» nisko (v. **Tablicu 2**, rang 73 i 87).

Kulturni događaji i proizvodi, kao i putovanja, također se čine popularnima među studentima, a engleski im je često potreban u tim situacijama (npr. usp. rang 2., 5., 7. i 8. u **Tablici 6**).

Tablica 7: Poredbeni podatci – obrazovne situacije u profesionalnom i osobnom području

Kategorije	Profesionalno područje			Osobno područje		
	f	%	Rang	Rang	f	%
Izrada seminarskih radova	176	70,40	1	77	25	10,00
Komunikacija s profesorima	173	69,20	2	86	18	7,20
Izrada zadaća, projekata i sl. za neki od kolegija na matičnom studiju	161	64,40	3	74	28	11,20
Usmena izlaganja tijekom nastave	153	61,20	4	83	21	8,40
Pripremanje za ispite	146	58,40	5	71	33	13,20
Praćenje nastave	116	46,40	9	87	18	7,20
Pravljenje bilježaka	75	30,00	18	69	35	14,00
Pisanje sažetaka	70	28,00	21	68	37	14,80
Polaganje ispita (povrh ispita iz engleskog jezika)	69	27,60	22	85	19	7,60
Sudjelovanje u radionicama na engleskom jeziku	60	24,00	26	76	27	10,80
Sudjelovanje na seminarima, stručnim i znanstvenim skupovima i sl	50	20,00	27	79	23	9,20
Sudjelovanje u nastavi putem komunikacije elektronskim medijima	42	16,80	34	84	21	8,40
Komunikacija sa studentima drugih sveučilišta	30	12,00	47	70	35	14,00

Konačno, promotrimo li kategorije koje su se smjestile izrazito nisko u osobnom području, s frekvencijama manjim od 15%, i uspoređujući njihov status u dvama područjima, dolazimo do zaključka da je uistinu malen broj situacija u kojima engleski ne bi bio potreban barem nekima od hrvatskih studenata. Od 20 najrjeđih kategorija u osobnom području, trinaest se nalazi u **Tablici 7**, zajedno s poredbenim podacima o njihovom rangu i zastupljenosti u osobnoj i u profesionalnoj domeni. Uočava se da su kategorije, koje su češće zastupljene u profesionalnom području nego u osobnom području, upravo one koje su smještene na samo dno ljestvice u potonjem, a na sam vrh ljestvice u prethodnom području. To je i logično, jer one sve zapravo pripadaju strogo obrazovnom području, što također pokazuje da ispitanici osjećaju značajnu potrebu za engleskim jezikom i u tim kategorijama, samo u prikladnom kontekstu.

Tomu nasuprot, neke od kategorija koje su nisko rangirane u profesionalnom području ostaju nisko i u osobnom području. To su primjerice *Poraba kuharica* i *Druge zdravstvene potrebe* (v. **Tablicu 2**), koje očito ne pripadaju obzoru interesa naših ispitanika – studenata, poput kategorija koje su već raspravljene, kao što su *Sastanci*, *Pregovori* i sl.

ZAKLJUČAK

Raščlamba općih aspekata engleskih jezičnih potreba hrvatskih studenata pokazala je da studenti smatraju da je engleski jezik za njih nužan i nezaobilazan ne samo u profesionalnom (i obrazovnom) području nego, čak i znatno više, u njihovu privatnom životu. Njihove su potrebe za engleskim jezikom postojane, sveobuhvatne i izrazito raznolike.

Također, usporedba s rezultatima prethodnoga preliminarnoga istraživanja upućuje na to da je potreba za engleskim jezikom u studentskoj populaciji sve veća.

Rezultati ovoga istraživanja mogli bi naći primjenu u izradi efikasnijih i realističnijih programa sveučilišne nastave engleskoga kao jezika struke. Štoviše, usporedba studentskih potreba s obzirom na njihova područja studiranja donijela bi vrlo vjerojatno vrijedne rezultate, korisne za izradu specifičnih nastavnih programa za različita studijska područja i discipline.

Buduće se istraživanje može također usmjeriti i na daljnju razdiobu potreba prema tematskim kontekstima (informacijske tehnologije, komunikacija, međunarodni kontakti itd.), prema jezičnim vještinama i aktivnostima (produktivne i receptivne vještine, posredovanje) i detaljnije prema samim područjima jezične porabe.

LITERATURA: vidi popis literature u inačici članka na engleskom jeziku.